

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד
ה' **משה שניצר**
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

בית המדרש דחסידי סוכטשוב בני-ברוק
כולל דחסידי סוכטשוב
כולל "סנה משה"
ע"ש הרה"ח ר' משה יצחק זיסר ז"ל
בית מדרש
למגידי שיעור "דף היומי"
חיים סופר 3 ת.ד. 471 ב"ב טל. 03-5775333

האשה
החשובה ורודפת
צדקה וחסד
מרת **ורדה שניצר**
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

י"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א וע"י קרן ברכה ומוטי זיסר

גליון מס' 799

מסכת חגיגה ו' - י"ב ♦ עדויות ב', י' - ג', ג'

בס"ד, י"ט אלול תשע"ד

השבוע בגליון

♦ להר הבית עולים או יורדים?
♦ ירושלים בנוייה על חורבות:

♦ האויבים ערערו את היסודות, והר הבית הונמך

♦ חובת שלמי שמחה
♦ האם יש מצווה לרקוד במועדים?

דבר העורך

פתקית צהובה

רגשות עזים הציפו אותם באחת. הוא עמד על הסולם הגבוה, ממשש באצבעותיו את הבד האפרפר עם הפסים הלבנים שחצו אותו לאורך ולרוחב. כך הלכו פעם, הוא נזכר בערגה באותם ימים, לפני ארבעים שנים.

ערב פסח.

זה שנים שלא ניקו ולא סידרו את הארון העליון בצד שמאל. הילדים פרחו מזמן מהקן, הנכדים לא נמצאים יותר מידי שעות בביתם ואינם מספיקים להגיע עד לארון הגבוה, למעלה, וכך חלפו להם ערבי פסחים אחר ערבי פסחים, בלא שיד אדם נגעה בבגדים שבארון העליון. הפסח הזה החליטו לעשות 'סדר' גם למעלה. הוא פתח את הדלת. החריקה הצורמת היתה כמעין צפירת ברוך-הבא-אל-העבר. הם העבירו את עיניהם מימין לשמאל, והתבוננו בהתרגשות בתכולה. עניבות רחבות כמפה; חגורות אמיתיות, שלהן תפקיד אחד בלבד, להחזיק את המכנסים במקומן, וכך הן נראו; על מסמר חלוד תלה מבוויש תופסן לעניבה, זכר לאותם ימים שבהם כל פריט היה תחום במקומו; שרוכי נעליים שיכולים לשמש כחבל-מנוף. אה, היו ימים, הפטירו שניהם באחת. הוא הסיט את הכבודה ומאחור נתגלתה במלוא הדרה חליפת החתונה שלו. היא ואין בלתה.

- "תלבש אותה רגע אחד, בוא נראה".

- "זה לא יעלה עלי".

- "יעלה ויבוא".

דף ו/א לעלות ולאחוז בידו של אבא מירושלים להר הבית

להר הבית עולים או יורדים?

מקומו של הר הבית אינו נתון לויכוח. הוא גלוי וידוע לכל.

עיון בדברי חז"ל מעורר תהייה גדולה. במקומות אחדים מבואר כי בית המקדש היה במקום גבוה מסביבותיו. הנה, במשנתנו נאמר כי קטן שאינו יכול לעלות מירושלים להר הבית - פטור ממצוות ראייה (ראיה זו הביא הכו"פ והרדב"ז דלהלן).

גם אילו אפשר היה לטעון כי אין כוונת המשנה שעולים להר הבית במובן הפיזי, והביטוי "עולים" הושאל מפני שהר הבית הוא מקום רוחני 'נשגב', הנה, לא מכבר למדנו במסכת תענית (כג/א), כי פעם אירע שירושלים הוצפה ממי גשמים, ו"עלו כל העם להר הבית מפני הגשמים".

חז"ל אף אמרו, כי בית המקדש גבוה מכל ארץ ישראל (קידושין סט/א ועוד). במדרש (תנחומא, וירא סימן כ"ב) גם נאמר, כי בתחילה מקום הר הבית היה עמק וכשחפץ הקב"ה להשרות שכניתו עליו, אמר: "אין דרך מלך לשכון בעמק אלא במקום גבוה ומעולה ומיופה ונראה לכל... מיד רמז הקב"ה יתברך לסביבות העמק, שיתקבצו ההרים למקום אחד, לעשות מקום לשכינה".

על פי חז"ל, איפוא, הר הבית גבוה ונראה לכל.

ברם, המציאות שונה בתכלית. בזמנינו אנו, וגם מאות רבות בשנים לפנינו, הר הבית נמוך מפני העיר ירושלים!

הא כיצד?

ירושלים בנוייה על חורבות: בתמיהה רבתי זו התחבטו גדולי הדורות, ש'עלו' ירושלימה וירדו! אל הר הבית, ביניהם אחד הראשונים, רבי אשתורי הפרחי, שעלה ארצה ותר בה, והעלה על הכתב בספרו הנודע כפתור ופרח, את כל אשר ראו עיניו בארץ ישראל, כולל הדינים וההלכות

צעילוי נשמת

מרת **אלה איזנברג** ע"ה

ב"ר שלמה ז"ל

נלב"ע כ"ד באלול תשכ"ח

תנצב"ה

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו - בני ברק

צעילוי נשמת

מרת **איטה רבקה סקורניק** ע"ה

ב"ר יעקב ז"ל

נלב"ע כ"ב באלול תשל"ט

תנצב"ה

הונצחה ע"י ידידנו פרופ' הר"ר

יהודה גבריאל סקורניק ומשפ' שיחיו - ת"א

צעילוי נשמת

מרת **פראדיל טויבא**

וועקסלער ע"ה

ב"ר משה הכהן ענגלאנדער ז"ל
נלב"ע כ"ד באלול תשס"ח

תנצב"ה

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **אליהו אלעזר** ז"ל ב"ר יוסף ברוך חיים ז"ל

נלב"ע כ"א באלול תשנ"ט תנצב"ה

הונצח ע"י חתניו שיחיו

נר ה'
נשמת
אדם

התלויות בארץ ובמקדש. בספרו (פרק מ"א) הוא מתחבט בשאלה זו והוא מצדד, כי כפי הנראה ירושלים הנוכחית גבוהה יותר מירושלים הקדמונית. טעם הדבר, לפי שכאשר חרבה ירושלים בנו בתים חדשים על חורבותיה ולא העמיקו חפור בקרקע וכך התגבהה כל ירושלים. כסימן לכך הוא מציין כי במקומות מסויימים אפשר להבחין שרצפות הבתים הן כיפותיהם וגותיהם של בניינים קודמים (ראה במהדורת לונץ בהערה 1 לאיזה מקום כוונתו).

האוייבים ערערו את היסודות, והר הבית הונמך: כך גם הסביר רבי דוד בן זמרה, הרדב"ז (שו"ת, ח"ב סימן תרל"ט ועיי"ש עוד סימן תרצ"א), לאדם שהציג בפניו שאלה זו, כי ירושלים בנוייה בתים על גבי בתים, "ואפילו אם יחפרו בעומק, לא יגיעו לקרקע בתולה". הוא מוסיף השערות אחרות, לפיהן לא ירושלים היא שהוגבהה אלא הר הבית הונמך, וסיבות רבות לדבר. ראשית, הן מחריבי בית המקדש "עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ" (תהלים קלז/ז) בכל פעם שהחריבוהו. בנוסף למטרתם העיקרית, להחריב את הר הבית, חפצו גם שלא יהיה גבוה מבתי תיפלותיהם.

גשמים ורוחות סחפו את ההר הפרוץ: זאת, ועוד: מאחר שהר הבית היה גבוה, הגשמים שטפו וסחפו ממנו כמויות גדולות של חול ואבן, בהיותו פרוץ בלא תיקון ותחזוקה, עד שהונמך.

כראייה לדבריו הוא מביא את הנאמר בחז"ל, כי אבן השתייה שבקדש הקדשים היתה גבוהה שלש אצבעות בלבד מרצפת בית המקדש. ואילו בימיו אבן השתייה כבר היתה גבוהה בשיעור "שתי קומות ויותר". הרי זו ראייה ברורה שהר הבית הונמך באופן משמעותי.

אכן, חפירות ארכיאולוגיות מוכיחות, כי בעומק ירושלים העתיקה נמצאים רחובות ובתים בעומק ששה עשר מטר לפחות, מתחת פני הקרקע (משנת ראשונים, בית הבחירה פ"ד ה"א אות א').

מעניין לציין, כי לפני עשרות שנים העלה תלמיד חכם מליטא חידוש על פי הנחה מוטעית כי הר הבית התגבה עקב התקבצות של חול ועפר ובעקבות כך הנכנס למקום המקדש אינו מתחייב כרת על "טומאת מקדש", שהרי "גגות לא נתקדשו" [גגו של בית המקדש לא התקדש, כמו כן, לדעת ראשונים אחדים, גם גגות ירושלים. כן פשטות הסוגייה בפסחים פה/ב, אולם עיין מנחת חינוך מצוות ס"ב], והחולות והעפר הם כגג הר הבית. רבי שמואל דובער מלמד, נועץ על כך עם הדבר אברהם שהסכים עמו כי אם אכן כך הם פני הדברים, המקום אינו קדוש (כפי שהביא בספרו נחלת שמואל, מובא במשנת ראשונים שם).

אך כאמור, שמועה זו לא נכונה היתה. אדרבה, הר הבית הונמך באופן משמעותי, והנכרים חפרו והגיעו עד יסודותיו (משנת ראשונים שם) [ראוי לציין, כי עיקרם של דברים צריכים עיון רב, כי ודאי שגג הוא דווקא באופן שיש בניין והגג הוא רשות אחרת, ולא במקום שבנו על הריסות, ונעשה הכל "ארעה סמיכתא", וראה קהילות יעקב, פסחים סימן ס"ב].

דף ח/א

חובת שלמי שמחה

"שלש מצוות נצטוו ישראל בעלותם לרגל, ראייה חגיגה ושמחה" (ב/ו).

גדרי מצוות ראייה ומצוות חגיגה - ברורים: חובה על כל יהודי מישראל להביא קרבן עולת ראייה בד בבד עם עלותו לבית המקדש, וכן קרבן חגיגה [אם כי האחרונים דנו רבות בדעת הרמב"ם בגדר מצוות "ראיה", ואם כך היא דעת שאר הראשונים]. אך מצוות שמחה אינה ברורה דייה, והיא מהמצוות שעצם מהותן מוטל במחלוקת.

פשטות לשון המשנה והגמרא, וכן מבואר ברש"י (שם, ד"ה שמחה, ועוד), כי חובת מצוות שמחה אינה מחייבת להביא קרבן נוסף, אלא מצווה זו מחייבת לאכול בשר קרבן בכל ימי החג. לפיכך, מי שנזדמן לו בשר קרבן ממקור כלשהו, אינו חייב להקריב בעצמו קרבן לצורך קיום מצווה זו.

חליפת החתונה. שנים לבש אותה בשמחות ובארועים חגיגיים. היא מתנוססת בכל התמונות שהונצחו בבריות שערך לילדיו, עד הבר מצווה של הבר הבכור. ידיו בלשו בהתרגשות בכיסים, ואצבעותיו הכהות נתקלו בדבר מה. הוא נזקק ללחלחן כדי לשלוף את פתקית הנייר הצהובה, שנשאה עמה ניחוח מוכר של... הסנדלר משכונתם הוותיקה.

הפתק הצהוב, המוכתם בשיירי דבק נעליים, נשא בקפלי חוב עתיק: "נעלי גבר. החלפת עקבים. תפירה קדמית. חיזוק חורי השחלת השרוכים. 3 ל": שולם". בשולי הפתק התנוססה חתימתו ההרבנית של הסנדלר, משל היה מולך על שבע ועשרים ומאה מדינה.

בלא אומר ודברים הוא פשט את חליפת החתונה, והשניים עלו על אוטובוס המוביל אל שכונת מגוריהם הקודמת. עץ התות נכרת זה מכבר. מגרש הגרוטאות נושא על גביו דירות מגורים מעל דלתות זכוכית מבריקות, שבתוכן מתרוצצים קונים ומוכרים בערבוביה, וביתו של רב הקהילה הפך זה מכבר לחנות חמוצים מצליחה.

הם עברו ברחוב שלהם. כמעט לא זיהו את דירתם. הבניין הוקף מכל עבר בגזוזטראות מתכת, על גבו נישאו בחדווה עוד שתי קומות שזקפו אל השמים חרטום עץ גדוש דודי שמש, והגינה הנינוחה אותה טיפחו בחדווה, היתה עתה מוקפת בחומות לבנים אפרפרות.

בקצה הרחוב עוד שכנה המכולת השכונתית, אך השלט המוכר עם הסמל של "שָׁקֶן", התחלף זה מכבר בשלט ניאון מבהבה. הם לא אמרו דבר. כמעט הניפו את כפות ידיהם בתנועת השלמה של אכזבה, כשלמרבה הגיל גילו כי הסנדלריה על מקומה עומדת.

אותו שלט, עם שגיאת הכתיב הנושנה, של הסנדלר שעלה מהיכן שעלה: "טיקון נעליים תוך שעתיים". "תיקון, שמיקון, מה זה משנה?" היה הסנדלר גונח בחיוך שהפך לסמלו, "העיקר שהנעליים מתוקנות. לא כך?!"

שעתיים

הבעייה היתה שלא משנה מתי הגעת אל הסנדלריה, תדיר היה עונה "עוד שעתיים, זה כבר מוכן". גם אם הפקדת בידיו האמונות את נעליך היחידות כבר לפני עשרה ימים תמימים. הכל ידעו כי אם לא ימתינו בפתח חדרו ויעמדו על גביו, השעתיים הללו יתמשכו ויתארכו עד אין קץ.

הכניסה אל הסנדלריה היתה מרגשת ביותר. **שרפרי** העץ המהווים כמו המתינו רק להם. את גבם הדואב השעינו על הקיר המושחר והתבוננו בחיבה בפניו הקמוטות של סנדלרם החביב.

- "מאירקה. אתה זוכר אותנו?"

- "נו, בטח. אתם ההורים של הילד שטבל את אצבעותיו בדבק הנעליים ומרח את פרצופו? לא?!" הם נזכרו בחדווה בימים היפים ההם, גלגלו עמו שיחה על דא ועל הא, והסכימו יחדיו, כי מה שהיה שוב כבר לא יהיה. הנעליים כבר לא אותם הסנדלרים, והוא הוסיף בעגמומיות: גם הלקוחות כבר לא אותם לקוחות. פעם היו מתקנים, היום זורקים.

- "מאירקה, אתה זוכר את הנעליים שהבאנו לך, פעם, פעם, פעם?"; שאל והניח את הפתק הצהבהב על האימום שהפך לרגלו השלישית של הסנדלר.

- "ודאי זוכר". הוא סקר את ממלכתו בעיניו המזדקנות, הצביע על מדף גבוה שנשא בגאווה את נעליו, ובתוכן אותו פתק: "נעלי גבר. החלפת עקבים. תפירה קדמית. חיזוק חורי השחלת

ברם, מדברי התוספתא עולה, כי קיימת מצווה להקריב בחג קרבן שלמי שמחה, שהוא קרבן שלמים עבור שמחת הרגל. בתוספתא נאמר על מצוות שמחה, "שיש לה **תשלומים** כל שבעה". אם נאמר שמצוות שמחה מחייבת לאכול בשר קרבן כל יום, אך אין מצווה להקריב קרבן שמחה בחג, כיצד אפשר להשלים אי אכילת בשר באחד הימים? הרי לנו, כי לדעת התוספתא בנוסף לחובת אכילת בשר קרבן כל יום, קיימת חובה להקריב קרבן שמחה באחד מימי החג, וחובה זו ניתנת להשלמה - אם לא קיימה ביום הראשון, יקיימה ביום השני וכן הלאה עד יומו האחרון של החג (ראה צ"ח, חגיגה ו/ב).

[המעייין בדברי הרמב"ם מוצא עצמו נבוך. בהלכות חגיגה פרק א' הלכה א' הוא כותב: "והשמחה האמורה ברגלים היא שיקריב שלמים יתר על שלמי חגיגה, ואלו הם הנקראים שלמי שמחת חגיגה שנאמר וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת לפני ה' אלהיך". בהלכה זו הרמב"ם מגדיר כי מצוות חגיגה היא **להקריב** קרבן.

מאידך, בפרק ב' הלכה י' כתב הרמב"ם: "יוצאין ישראל ידי חובת שלמי שמחה בנדרים ונדבות ובמעשר בהמה, והכהנים בחטאת ובאשם ובבכור ובחזה ושוק, שמצוה זו היא לשמוח באכילת בשר לפני ה' והרי אכלו". כלומר, המצווה היא לאכול בשר קרבן כלשהו ולא דווקא להקריב קרבן.

הצ"ח (שם) כותב, כי לפי השיטה העולה מדברי התוספתא, שיש מצווה גם לאכול בשר קרבנות וגם להקריב קרבן, דברי הרמב"ם מובנים היטב, כי בהלכה הראשונה התייחס למצוות הקרבת קרבן ובהלכה השנייה התייחס לכך שאין חובה להקריב קרבן כל יום, אלא לאכול כל יום בשר קרבנות. אולם, החזון איש חולק על כך בתוקף, ולדעתו אין מחלוקת בדבר והכל מודים כי מצוות שמחה היא באכילת בשר קרבנות בלבד (ראה אבי עזרי הלכות חגיגה, ושם בסוף הספר מכתב מהחזון איש, וראה בספר משמר הלוי, חגיגה סימן כ' שהביא את דברי רבותינו האחרונים בעניין זה).

השרוכים 3 ל"י. שולם".
הוא זקף את גוו הרכון, שלף באחת את הנעליים
הפטיר: "תבואו עוד שעתיים"...

לכל אחד יש את הפתקים הצהובים שלו, עליהם רשומות הבטחות גדולות ונצורות שהבטיח לעצמו. **עוד** כעשרים יום יסיימו את סדר מועד ויתחילו ללמוד סדר נשים. רבים מאד תלו בתקופה זו פתק תזכורת על לוח לבם: "להצטרף ללימוד 'הדף היומי' עם תחילת סדר נשים". אין כל סיבה שלא לממש את התזכורת כבר מעכשיו. היום, נכון, אמצע מסכת חגיגה. אבל מי שדוחה ל"עוד שעתיים", אינו יכול לדעת כמה פתקאות צהובות יהיו סדורות לתפארת על שולחן עבודתו, אך בלתי ממומשות.

שיעורי הדף היומי ממתניין לקלוט אתכם באהבה ובחיבה. הכל ערוך ומוכן לכבודכם. כך תזכו גם להשתתף באירועי הסיום המכובדים שיערכו בכל אתר ואתר, תספגו אל קרבכם את אוירת החג והשמחה, ובלב חפץ וצהל, תתחילו עם המוני בית ישראל בלימוד סדר נשים.
הצלחה.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק.
פקס: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

פנינים

דף ט/ב ואינו דומה שונה פרקו מאה פעמים
לשונה פרקו מאה ואחד

אחד

בשם הבעש"ט מוסרים, כי רמז יש כאן, לשנות פירקו מאה - ולזכור את ה"אחד" בורא כל העולמים. ואילו עמלק מרמז על לימוד ללא שמץ של רבש"ע. ושמו מורה כן: עמל - ק, עמל של מאה, ללא האחד... (רא"מ מגור)

דף יב/ב כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין אותו גחלי רתמים.

סעודת גחלים

ישב רבי ברוך מגורליץ ולמד, כשלתע נכנס אחד מחסידיו והפסיקו מלימודו. פנה אליו רבי ברוך

דף י/ב דלמא חוגו חגא קאמר רחמנא

האם יש מצווה לרקוד במועדים?

הגמרא מביאה שאלה שהציג רב פפא לפני אביו: מה היה המקור של חז"ל לפרש את הפסוק (שמות יב/יז; ויקרא כג/מא; דברים טז/טו) **"וְחִגַּגְתֶּם אִתּוֹ חֵג לַה' בְּמוֹבֵן שֶׁל קָרְבַּן חֲגִיגָה, שֶׁעַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מוֹטֵל לְהֵבִיא קָרְבַּן שְׁלָמִים בְּרִגְלָיִם? שְׁמָא הַכוּוֹנָה ל"חֻגּוֹ חֲגָא!"** [מיד יבואר פירוש הדבר]. למסקנת הגמרא דורשים זאת בגזירה שווה, שיש להביא קרבן חגיגה.

מהו אותו "חוגו חגא" שרצה רב פפא שידרשו מן הפסוק? רש"י ("ד"ה חוגו חגא) מפרש: "להרבות בשמחה". בעלי התוספות ("ד"ה חוגו חגא) מביאים, כי יש מפרשים המפרטים את אופן השמחה - ריקודים. לדעתם "חוגו חגא" מלשון מחולות, והכוונה היא כי בחג יש להרבות בריקודים ובמחולות.

לעילוי נשמת

הר"ר **ישראל גלברט** ז"ל
ב"ר מרדכי מנחם ז"ל נלב"ע כ"ג באלול תשנ"ח
תנצב"ה

הונצח ע"י ידידו הר"ר **אמנון גלברט**
ומשפחתו שיחיו - פ"ת

לעילוי נשמת

מרת **אסתר לאה פרידברג** ע"ה
ב"ר שמעון הכהן ז"ל נלב"ע י"ח באלול תשל"ח
תנצב"ה

הונצחה ע"י בנה ידידו הר"ר **דב יצחק פרידברג** ומשפ' שיחיו - אנטוורפן

לעילוי נשמת

מרת **חביבה רפפורט** ע"ה
ב"ר יצחק ז"ל נלב"ע כ"ג באלול תשס"א
תנצב"ה

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **שמואל מאיר וויזנפעלד** ז"ל
shmuel meyer wizenfeld
ב"ר יצחק ז"ל נלב"ע כ"א באלול תשנ"ח **תנצב"ה**

הונצח ע"י משפחת **רייזער** שיחיו
The Reischer family - ארה"ב

לעילוי נשמת

הר"ר **יוסף גלדצהלר** ז"ל
ב"ר יהודה לייב ז"ל נלב"ע י"ט באלול תשל"ד
תנצב"ה

הונצח ע"י בנו
הר"ר **לוסיאן גלדצהלר** ומשפחתו שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **רפאל רפאלי** ז"ל
ב"ר ניסן יהודה לייב ז"ל נלב"ע כ"ב באלול תשכ"ב
תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה שיחיו

בעל תוספות יום טוב (ראש השנה פרק א' משנה ב') מבהיר, כי אמנם הגמרא מסיקה ש"וחגתם אתו חג לה" נדרש שהכוונה לקרבן חגיגה, אך גם פשוטו של מקרא נותר על כנו, שהוא "ריקוד וטיפוח לשמחה".

בעל תוספות יום טוב כותב, כי מצאנו בחז"ל במקומות אחדים ש"חג" סתם הוא חג הסוכות, מפני שבחג הסוכות היתה "שמחה יתירה", הלא היא "שמחת בית השואבה", וכאמור, לשון חג הוא הריקוד והטיפוח של שמחה. לפי דבריו, נמצא במקרא מקור לשמחת בית השואבה שנחגגה בבית המקדש, כמבואר בפסוק "שבעת ימים תחוג... במקום אשר יבחר ה'".

שנים מגדולי ישראל, בני אותה תקופה לערך, פירשו גם הם שלמסקנת הגמרא יש מצווה לרקוד בחג, כפי פשוטו של מקרא, הלא המה, הנצי"ב (העמק דבר, דברים, טז/טו) ורבי צדוק הכהן (פרי צדיק, חג הסוכות, סימן י"ז). בכך הם פירשו מדרש תמוה, לכאורה.

במדרש (ויקרא רבה, פ"ל פ"ב) מובאים קושיה ותירוץ בלתי מובנים. המדרש שואל: מדוע נצטוו ישראל בחג על מצוות שמחה ועל מצוות חגיגה? אם נצטוו בחגיגה - למה בשמחה? ואם בשמחה - למה בחגיגה? המדרש מתרץ, כי הדבר נועד כדי להראות שניצחנו בדין. עד כאן דבריו.

שני הגאונים מפרשים, כי כוונת המדרש להקשות לשם מה נצטונו ב"שמחה" - שמחה כפשוטה, וגם ב"חגיגה" - ריקודים? הרי שניהם דבר אחד הם! המדרש מתרץ, כי השמחה היא גם בלב אך הריקוד נועד להראות לכל שניצחנו בדין וגילוי חיצוני זה התרבה בציווי התורה לרקוד. המדובר הוא על חג הסוכות, להראות שזכו לכפרה ביום הכיפורים [ראוי לציין, כי הדברים תואמים עם דברי הרמב"ם, הלכות לולב פרק ח' הלכה י"ב, כי עיקרה של "שמחת בית השואבה" הוא משום שמחת החג ולא משום ניסוך המים. ראה בספר חידושי רי"ז הלוי קה"ח, יומא וסוכה, עמוד 68].

ואמר לו: הרי אתה מוזמן לאכילה. תמה החסיד ולא הבין. הסביר לו ר' ברוך, הלא חז"ל אמרו שעל ההפסקה מן הלימוד אוכלים גחלי רתמים, והרי אתה מוזמן לסעודה זו...

"התחברתי והרגשתי את מתיקות התורה"

בדרך, בבית, בעבודה,
24 שעות ביממה
מתחברים לשיעור
המרתק

להאזנה חייגו:

073-2951342

למסכת הנלמדת הקישו 1

בעלות שיחה רגילה

חדש! מסכת יבמות

עם משניות שביעית מבוארות
לרגל שנת השמיטה

הדפסה מהודרת, אותיות מאירות
עיניים, צבע ייחודי להקלת הלימוד

מאורות ההלכה - הלכה לכל יום

להזמנת הגמרא: 1700-500-151